

HAZARDNÍ HRY ONLINE

ALENA SALINKOVÁ

Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Katedra finančního práva a
národního hospodářství, Česká republika

Abstract in original language

Článek je věnován problematice online sázení, subjektů, kterým byl tento druh hry povolen, podmínkám pro provozování a zlegalizování této hry v České republice. Online sázky jsou poměrně novým druhem hry, i když v podmínkách českého právního prostředí se již vyskytovaly dřív, než byly Ministerstvem financí povoleny. Online sázení má mnoho odpůrců i zastánců, tudíž bude pozornost věnována i názorům na samotnou hru. Nebude opomenut ani pohled na existenci hry v zahraničí.

Key words in original language

online sázky, hazardní hry

Abstract

The article is devoted to the issue of online gambling, subjects permitted to online gambling, the conditions for the operation and legalization of the game in the Czech Republic. Online betting is a relatively new kind of game, even though the conditions of the Czech legal environment has already occurred before they were permitted by the Ministry of Finance. Online gambling has many opponents and proponents, therefore, attention will be paid to both views on the game itself. Also will not be ignored the legal regulation of the game abroad.

Key words

online betting, game of hazard

* Online sázení a právní úprava

Provozování sázkových her, které lze označit za specifický druh podnikání, je upraven zákonem č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, v platném znění (dále jen "loterní zákon"). Loterní zákon od devadesátých let prošel několika novelizacemi, nicméně tyto nikdy dostatečně nereflektovaly vývoj loterního trhu. Technická vymoženost, jakou je internet zůstala zákonodárci úplně opomenuta, čemuž se s ohledem na dobu vzniku zákona nelze divit. Tato vymoženost je však dnes neslučitelně spojena s činností a zábavou lidí, tudíž lze právní regulaci hazardních her online označit za přinejmenším žádoucí.

Přibližně od roku 2003 se začínají v českém online prostředí objevovat různé sázkové hry, které byly a jsou provozovány zahraničními subjekty. Vystávaly tím logicky otázky, jestli je možné tuto oblast herního průmyslu regulovat a jak. S ohledem na skutečnost, že žádný právní předpis, a to později ani evropské úrovni tuto oblast neupravoval, nastalo období dohadů, soudních řízení a protichůdných názorů. K žádnému řešení nebo jednotnému pohledu se nedospělo, a to s ohledem na nemožnost, nebo také neschopnost odpovědět na některé otázky, a také (v prostředí evropském) s ohledem na různorodost právních úprav.

* Průlom v pohledu Ministerstva financí ČR na problematiku online sázení

Úvodem nutno konstatovat, že loterní zákon uzavírání sázek prostřednictvím internetu neupravuje, tudíž je také výslovně nezakazuje.

Ministerstvo financí ČR ve správním řízení povolilo pěti subjektům provozování hry "Internetová kursová sázka". Povolení bylo uděleno subjektům na 10 let. Toto rozhodnutí bylo zveřejněno 17. prosince 2008. Od té doby žádný jiný subjekt povolení nedostal. S ohledem na nejistou budoucnost společnosti Sazka lze předpokládat, že provozovatelé budou nadále pouze čtyři. Aktuálně je herní plán schválen a provozování kursově sázky na internetu povoleno akciovým společností Tipsport, Fortuna, Chance, Synot Tip a Sazka.

Co se hry Internetová kursová sázka týče, ta je založená na sázce, uzavírané prostřednictvím veřejného serveru umožňujícího dálkový přístup předem neomezenému okruhu osob, v síti Internet a sázky mohou uzavřít pouze osoby registrované provozovatelem za podmínek stanovených ve schváleném herním plánu.

Internetovou kursovou sázku lze definovat jako hru, při níž po složení vkladu je výhra podmíněná uhodnutím (nebo také "správným tipem") sportovních výsledků nebo pořadí ve sportovních soutěžích, závodech, dostizích anebo uhodnutím jiných nespportovních sázkových událostí především veřejného zájmu jako např. volby, referenda, kulturní události aj., pokud internetové kursově sázky na tyto sázkové události neodporují morálním a etickým principům. Internetová kursová sázka je uzavírána buď na jednu sportovní, nespportovní nebo jinou sázkovou událost nebo na soubor sázkových událostí. Výše výhry je přímo úměrná výhernímu poměru (kurs), ve kterém byla sázka přijata a výši vsazené částky. Internetová kursová sázka je kursovou sázkou, uzavíranou prostřednictvím veřejného serveru umožňujícího dálkový přístup neomezenému okruhu osob v síti internet. Je tak stanoveno v jednom z Herních plánů pro provozování Internetové kursově sázky.

Provozovatel ve hře Internetová kursová sázka umožní účast ve hře pouze osobám, u nichž při registraci dle platného průkazu totožnosti ověří jejich totožnost a skutečnost, že se jedná o osoby starší 18 let. Musí také

disponovat sítí stálých provozních míst, v nichž provádí registraci sázejícího, která je nezbytnou podmínkou jeho účasti.¹ Další podmínkou pro rozhodnutí Ministerstva financí ČR bylo, že čeští provozovatelé budou podléhat regulaci ve smyslu loterního zákona a plnit poplatkové povinnosti a část výtěžku musí použít na veřejně prospěšné účely.

Ministerstvo financí ČR dle vlastního sdělení povolením této hry reagovalo na neudržitelnou situaci, kdy zahraniční subjekty již provozovaly sázkové hry přes internet v "českém prostředí", zatímco domácí subjekty povolením nedisponovaly. Aktivitu zahraničních subjektů však nemohou být Ministerstvem financí ČR regulovány a tyto subjekty také neodvádějí příslušné odvody a poplatky.²

Dalším důvodem, proč se Ministerstvo financí ČR rozhodlo povolit hru Internetová kursová sázka, bylo také zefektivnění dosavadní kontroly. "Když české firmy budou u nás provozovat internetové sázení, tak budou samozřejmě mnohem ochotněji spolupracovat při vyhledávání a odhalování těch nepovolených firem ze zahraničí," řekl dříve náměstek ministra financí ČR Tomáš Zídek.³ Toto odůvodnění se však jeví jako "výkřik do tmy", jelikož Odbor Státního dozoru nad sázkovými hrami a loteriemi, který spadá pod Ministerstvo financí ČR, přesně ví, o které společnosti jde.

Zajímavé je také "právní pozadí" na základě kterého Ministerstvo financí ČR rozhodlo a povolilo hru Internetová kursová sázka. Jak již bylo výše zmíněno, současný loterní zákon je zastaralý, nereflektuje na nové herní produkty a technologie, ovšem obsahuje "zázračné" zmocňovací ustanovení - § 50 odst. 3, které zní:

"Ministerstvo může povolovat i loterie a jiné podobné hry, které nejsou v zákoně v části první až čtvrté upraveny, s tím, že v povolení budou všechny podmínky provozování podrobně stanoveny. Použije přitom přiměřeně ustanovení části první až čtvrté zákona."

"Objevení" tohoto ustanovení není nikterak nové a prostřednictvím něho společnosti už v minulosti žádaly o povolení sázení přes internet, nebylo jim však vyhověno.

¹ Registrace sázejících a provoz hry Internetová kursová sázka byl zahájen 5. ledna 2009.

² Rozhodnutí ve věci provozování hry Internetová kursová sázka. /cit. 2009-03-31/ Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xls/tiskove_zpravy_44441html?year=2008>

³ MF povolilo pěti tuzemským firmám sázky přes web. /cit. 2009-03-31/ Dostupné z: <http://www.financninoviny.cz/tema/index_ciew.php?id=350509&id_seznam=536>

Objevily se také názory odborné veřejnosti, že výjimečný paragraf, podle kterého je povolení vydáváno, nelze aplikovat, protože se týká jen nových her, nikoliv kursových sázek. Toto tvrzení se zdá být logickým. Loterní zákon o kursových sázkách ve svém § 2 písm. h) říká: "Loteriemi a jinými podobnými hrami jsou zejména: sázkové hry, při nichž je výhra podmíněna uhodnutím sportovních výsledků nebo pořadí ve sportovních soutěžích, závodech nebo uhodnutím jiných událostí veřejného zájmu, pokud sázky na tyto události neodporují etickým principům. Výše výhry je přímo úměrná výhernímu poměru, ve kterém byla sázka přijata a výši vsazené částky." Tudíž se hra Internetová kursová sázka nejeví jako hra nová, ale spíše provozovaná jiným způsobem.

S odstupem času lze konstatovat, že se neobjevily zásadnější hlasy, které by volaly po zamezení, nebo zrušení online sázení. Spíše obliba hráčů a neustálý nárůst procent z koláče loterních her nasvědčují opaku. Zrušení online her obecně, s ohledem na skutečnost, že "světu vládne internet", lze očekávat s těžší, proto je jedinou a žádoucí cestou jejich regulace a harmonizace právních předpisů v mezinárodním pojetí.

Jen s těžší lze konstatovat, jestli rozhodnutí ministerstva učinit krok k legalizaci hry Internetové kursově sázce, je krokem správným. Že existuje "pololegální způsob" (dalo by se říci obcházení zákona) jak tuto hru povolit je jednou stranou věci, spíše vidím problém s kontrolou. Není zde totiž fungující mechanismus, který by systémově řešil a trestal možné prohřešky provozovatelů. Tudíž považuji rozhodnutí o povolení hry Internetová kursová sázka za rozhodnutí čistě politické. Je otázkou, jestli Ministerstvo financí ČR bude nadále povolovat tuto hru i jiným subjektům, a to třeba i v případě, že o to požádá společnost, která má pouze jednu kamennou provozovnu nebo byla tato výjimka „vymyšlena“ pouze pro výše uvedených pět subjektů.

* Online sázení v mezinárodním prostředí

Jednotlivé země Evropské unie mají k sázení přes internet rozdílný přístup. Vnitřní trh Evropské unie tedy není jednotný a pokusy o harmonizaci prozatím neúspěšné. Dne 24. 3. 2011 však byla Evropskou komisí vydaná Zelená kniha o online hazardních hrách na vnitřním trhu, jejímž účelem je zahájení konzultace o úkolech veřejné politiky a možných problémech v souvislosti s online hazardními hrami.⁴

V současnosti existují na vnitřním trhu dva druhy regulačních modelů; jeden je založen na provozovatelích s povolením (licenci), kteří poskytují služby za striktně vymezených podmínek a druhý na přísně kontrolovaném monopolu (většinou státním). Rozvoj internetu a zvýšená nabídka online

⁴ Zelená kniha Evropské komise. O on-line hazardních hrách na vnitřním trhu. Ze dne 24. března 2011, KOM (2011) 128, SEK(2011) 321 v konečném znění.

hazardních her způsobují, že paralelní existence těchto odlišných vnitrostátních modelů je stále obtížnější, proto je namístež posílení spolupráce mezi členskými státy a přijímání opatření proti nelegálně provozovaným online hazardním hrám.

Z vývoje posledních let plyne, že trh s online hazardními hrami je nejrychleji se rozvíjícím segmentem trhu s hazardními hrami a jeho hospodářský význam stoupá. K tomu nutno doplnit, že více než 85 % ze 14 832 aktivních webových stránek s hazardními hrami je provozováno bez licence.⁵ Nelegální přeshraniční trh tvoří jednak černý trh, spočívající v neoprávněném, nezákonném uzavírání sázek a hraní her (a to i ze třetích států), a tzv. šedý trh, kdy provozovatelé s povolením, které jim bylo vydáno na území jednoho (příp. více států) propagují, nebo poskytují služby hazardních her pro občany jiných států, aniž by v těchto zemích disponovali povolením.⁶ Zásadní otázkou v tomto ohledu je "místo provozování". Nelze spolehlivě určit, jestli skutečnost, že webová stránka bude např. vedena v českém jazyce, tudíž bude pro české uživatele komfortní, ale provozovatel bude usazen v jiném státě, jestli půjde o provozování na území České republiky, nebo český uživatel využil služby poskytnuté ze zahraničí.

Podle evropského práva, jak potvrdil Soudní dvůr EU, spadají hazardní hry do působnosti článku 56 Smlouvy o fungování EU, a proto se na ně vztahují pravidla o poskytování služeb. Provozovatelé tedy mohou s povolením pro jeden členský stát poskytovat své služby spotřebitelům v jiném státě, pokud se na ně nevztahují omezení ve vyšším veřejném zájmu, jako je ochrana spotřebitele nebo obecná potřeba zachovávat veřejný pořádek. Tato omezení musí být v souladu se sekundárními právními předpisy EU.⁷

Pro potřeby konzultace mezi státy EU je také zajímavé stanovisko Soudního dvora EU, které stanovuje specifické znaky, které umožňují členským státům přijmout opatření omezující, nebo regulující poskytování online hazardních služeb v zájmu boje proti závislosti na hazardních hrách, ochranu služeb před podvodem a trestnou činností. Těmito znaky jsou:

- provozovatel, který je usazen v členském státu by měl prokázat odbornou způsobilost a bezúhonnost; pouhá skutečnost, že provozovatel legálně nabízí služby hazardních her v jiném členském státu, než v kterém je usazen, nelze

⁵ Zelená kniha Evropské komise. O on-line hazardních hrách na vnitřním trhu. Ze dne 24. března 2011, KOM (2011) 128, SEK(2011) 321 v konečném znění, str. 4.

⁶ Zelená kniha Evropské komise. O on-line hazardních hrách na vnitřním trhu. Ze dne 24. března 2011, KOM (2011) 128, SEK(2011) 321 v konečném znění, str. 6.

⁷ Zelená kniha Evropské komise. O on-line hazardních hrách na vnitřním trhu. Ze dne 24. března 2011, KOM (2011) 128, SEK(2011) 321 v konečném znění, str. 7.

považovat za dostatečnou záruku ochrany spotřebitelů před riziky podvodu a trestné činnosti,⁸

- chybějící kontakt mezi spotřebitelem a provozovatelem online hazardních her (hrozící riziko podvodu),

- snadný a nepřetržitý přístup k online službám hazardních her, anonymita, absence sociální kontroly (hráčská závislost).⁹

* Poker online

Závěrem článku bych ráda věnovala pozornost pokeru, který lze označit jako nejoblíbenější a nejrozšířenější online hazardní hru. Co se českého právního prostředí týče, online poker není žádným způsobem regulován, tudíž ani povolen. Navíc k pokeru obecně (tj. i k jako živé hře) není sto zaujmout jednotný postoj ani moc výkonná, když Ministerstvo vnitra tvrdí, že je to dovednostní hra a úspěch v ní nezáleží jen na štěstí hráče, a proto nevidí problém v zakládání občanských sdružení, které organizují pokerové turnaje (živá hra). Naopak Ministerstvo financí soudí, že jde o jasnou formu hazardní hry a měla by být tedy regulována, povolována a zpoplatněna.

Co se pokeru online týče, nelze nezpomenout "černý pátek" pokeru online v USA. V době kdy je legalizace hazardu online na spadnutí zasáhla 15. 4. 2011 prokuratura ve spojení s FBI proti největším provozovatelům a odpojila servery PokerStars, FullTilt Poker a Absolute Poker a zmrazila jim 76 bankovních účtů ve 14 zemích. Po týdnu bylo povoleno tyto domény opět povolit, ale pouze za účelem vyplácení herních účtů hráčů.

V roce 2006 schválil Kongres USA zákon proti ilegálním hazardním hrám na internetu (UIGEA - Unlawful Internet Gambling Enforcement Act), který zakazuje osobě, nebo společnosti přijímat peněžní vklady na hazardní hry, tj. hrát se může, ale nesmí se vkládat peníze do hry. Je otázkou jaký dopad bude mít zásah orgánů USA, jelikož například společnost PokerStars je usazena na ostrově Man.¹⁰

Je nepochybně žádoucí, aby problematika online hazardních her byla vyřešena nejen na úrovni státní nebo unijní. S ohledem na skutečnost, že internet nezná hranice států, je celosvětovým problémem, jaký postoj k hazardním hrám provozovaným po internetu zaujmout, resp. jaká stanovit společná pravidla.

⁸ Rozsudek soudního dvora ve věci C-42/07, Sb. rozh. 2009, s I-7633, bod 69.

⁹ Zelená kniha Evropské komise. O on-line hazardních hrách na vnitřním trhu. Ze dne 24. března 2011, KOM (2011) 128, SEK(2011) 321 v konečném znění, str. 12.

¹⁰ Matějček, Petr. černý pátek pokeru? Možná velký začátek. Vydáno 27. dubna 2011. Dostupné z: <<http://www.ceskapozice.cz/byznis/podnikani-trhy/cerny-patek-pokeru-mozna-velky-zacatek>>

Literature:

- Rozhodnutí ve věci provozování hry Internetová kursová sázka. /cit. 2009-03-31/ Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xls/tiskove_zpravy_44441.html?year=2008>
- MF povolilo pěti tuzemským firmám sázky přes web. /cit. 2009-03-31/ Dostupné z: <http://www.financninoviny.cz/tema/index_ciew.php?id=350509&id_seznam=536>
- Zelená kniha Evropské komise. O on-line hazardních hrách na vnitřním trhu ze dne 24. března 2011, KOM (2011) 128, SEK(2011) 321 v konečném znění.
- Rozsudek soudního dvora ze dne 8. 9. 2009 ve věci C-42/07.
- Matějček, Petr. černý pátek pokeru? Možná velký začátek. Vydáno 27. dubna 2011. Dostupné z: <<http://www.ceskapozice.cz/byznis/podnikani-trhy/cerny-patek-pokeru-mozna-velky-zacatek>>

Contact – email

alena.salinkova@law.muni.cz